

CRT -CLAIMS RESOLUTION TRIBUNAL
בית הדין לבוררות בנושא החשבונות הרדומים בשוויץ – CRT

להתייחסות בלבד - הנוסח האנגלי הינו הקובע

בעניין ההתדיינות המשפטית לגבי נכסי קורבנות השואה
תיק מס' CV96-4849

מענק מאושר

לתובעים [שם חסוי 2] and [שם חסוי 1]

בעניין חשבונו של Osias Horowitz

מס' תביעה: 100016/AY¹, 005380/AY

גובה המענק: **14,880.00** פרנקים שוויצרים

מענק מאושר זה מתבסס על תביעתם של [שם חסוי 1] (להלן "התובע [שם חסוי 1]") ושל [שם חסוי 2] (להלן "התובעת [שם חסוי 2]") (להלן ביחד "התובעים") לחשבונותיה של [שם חסוי]². מענק זה הוא לגבי החשבון שבבעלות יהושע הורוביץ (להלן "בעל החשבון") בסניף ציריך של בנק [שם הבנק חסוי] (להלן "הבנק").

כל המענקים מתפרסמים. אם תובע מבקש לשמור על חיסיון לגבי תביעתו, כפי שקורה במקרה זה, שם התובע, שמות קרובי משפחתו -להוציא את שם בעל החשבון- ושמו של הבנק נשמרים חסויים.

מידע שהוגש על ידי התובע [שם חסוי 1]

התובע [שם חסוי 1] הגיש טופס תביעה ושאלונים ראשוניים בהם זיהה את בעל החשבון כאביו, יהושע הורוביץ, אשר נולד ב 21 ביולי 1908 בנובי סונץ, פולין, ואשר נשא ל-[שם חסוי 2], מבית [שם חסוי]. ב 1945 ב Gent, בלגיה. התובע [שם חסוי 1] ציין שאביו היה הצעיר בין תשעת ילדי המשפחה, סבו, [שם חסוי], היה יהודי מלומד, וסבתו, [שם חסוי], ניהלה את העסק המשפחתי. התובע [שם חסוי 1] ציין שהסבים שלו היו מאוד מכובדים בזכות סבו שהיה יהודי מלומד. התובע [שם חסוי 1] ציין שמכיוון שסבתו באה ממשפחה עמידה, התאפשר לה לפרנס את בעלה ואת ילדיהם. התובע [שם חסוי 1] ציין

1

התובעים מסרו את שמם ואת שם כמה מקרוביהם רק בעברית בטופס התביעה. למען החלטה זו, ה CRT תעתק שמות אלה לאותיות בלטינית. למרות זאת, כדי למצוא התאמות בין השמות שהוגשו בטופס התביעה ובין השמות המופיעים במאגרי המידע של הבנקים, ה CRT השתמש במאגר המידע של יד ושם בישראל אשר מסר גרסאות שונות באותיות בלטינית עבור כל אחד מן השמות.

2

ה CRT יטפל בתביעה לחשבון זה בהחלטה נפרדת.

שעסק המשפחתי כלל בית חרושת לטקסטיל, חנות טקסטילים ברח' Jagiellonska, Nowy Sacz, פולין, והשכרת דירות שהיו שייכות למשפחה בכמה מקומות. התובע [שם חסוי 1] ציין שהמשפחה התגוררה ב. 19 Rynek Str., Nowy Sacz, בבניין שבבעלות המשפחה. שאר ששת הדירות וארבעת החנויות בבניין הושכרו על ידי המשפחה. התובע [שם חסוי 1] ציין שלמשפחה היו עסקים בצ'כיה, אוסטריה וגרמניה. על מנת לנהל יותר טוב את עסקי המשפחה, אביו של התובע [שם חסוי 1], ושעיה הורוביץ, עבר להתגורר בברלין, גרמניה. ב. 1935 יהושע הורוביץ חזר לפולין להלוויה של אביו והוכרח על ידי השלטונות להצטרף לצבא הפולני, בו שירת כשנה. בגלל שירותו בצבא, הורשו לו לשמור על דרכו הפולני. אחרי שירותו הצבאי, יהושע הורוביץ חזר לגרמניה על מנת לנהל את עסקי המשפחה. מודאג בגלל השלטון הנאצי, הוא ברח לבלגיה והסתתר אצל משפחה מקומית במשך ארבע שנים. אחרי מלחמת העולם השנייה, נודע ליהושע הורוביץ שכל קרובי משפחתו נרצחו במחנה הריכוז בלזק, בפולין. התובע [שם חסוי 1] ציין שאחר כך אביו למד הנדסת בנין בבלגיה וב. 1949 הוא עלה לישראל. כמו כן, לפי התובע [שם חסוי 1] אביו תיאר לו את כל הרכוש שהיה בבעלות המשפחה וסיפר לו שבשוויץ נשמרים נכסים. התובע [שם חסוי 1] הוסיף שלמרות שבידי אביו היה המידע הזה, הוא סירב ליצור קשר עם הבנקים השווייצרים, הוא סירב לדבר בגרמנית או בפולנית והוא סירב להגיש תביעות עבור פיצויים. יהושע הורוביץ נפטר בישראל ב. 1989.

על מנת לבסס את תביעתו, התובע [שם חסוי 1] הגיש את התעודה הצבאית של אביו בה צוין שהוא נולד ב. 20 ביולי 1908 ב. נובי סונץ, ל-[שם חסוי 1] ו-[שם חסוי 1], שהוא היה יהודי ושהוא היה פקיד מסחרי. כמו כן, התובע [שם חסוי 1] הגיש כרטיס רשמי של רישום קרקעות בו צוינה הבעלות לקרקעות. בכרטיס מופיעים השמות של הסבא של התובע [שם חסוי 1] ושל תשעת ילדיו, לרבות שם אביו התובע [שם חסוי 1], יהושע הורוביץ. התובע [שם חסוי 1] הגיש מעטפה בה נשלח ב. 1936 מכתב מאוניברסיטת Gent לכתובת של אביו בפולין. התובע [שם חסוי 1] ציין שנולד ב. 16 בספטמבר 1946 ב. Gent, בלגיה, ושהגיע לישראל יחד עם הוריו ב. 1949.

התובע [שם חסוי 1] הגיש לבית המשפט שאלון ראשוני ב. 1999, בו הוא תובע את זכותו לחשבון בנק שוויצרי בבעלות אביו יהושע הורוביץ.

מידע שהוגש על ידי התובעת [שם חסוי 2]

התובעת [שם חסוי 2] הגישה טופס תביעה בו זיהתה את בעל החשבון כבעלה, אשר נולד ב. 21 ביולי 1908 בנובי סונץ, ואשר נשא לה ב. 1945 ב. Gent. התובעת [שם חסוי 2] ציינה שבעלה התגורר בברלין בין השנים 1929 ו. 1937, משם ברח מהנאצים, ראשית לצרפת ואחר כך לבלגיה, ארץ בה למד הנדסה. התובעת [שם חסוי 2] ציינה שבעלה התגורר בבלגיה עד. 1949. התובעת [שם חסוי 2] הגישה את הכרטיס הצבאי של בעלה, כרטיס רשמי של רישום קרקעות בו צוינו השמות של בני משפחת בעלה והצוואה שהוא השאיר בה היא מופיעה כאשתו של יהושע הורוביץ. התובעת [שם חסוי 2] ציינה שנולדה ב. 7 ביולי 1908 ברומניה.

מידע זמין ברשומות הבנק

רשומות הבנק כוללות כרטיס פתיחת חשבון, כרטיס סגירת חשבון כספת ותדפיסים ממאגר המידע של הבנק. לפי רשומות אלה, בעל החשבון היה יהושע הורוביץ, שהתגורר ב. 23 Mariannenstrasse, בברלין SO 36, גרמניה. לפי רשומות הבנק, לבעל החשבון היתה כתובת בפולין ובבעלותו היה דרכון פולני. לפי רשומות הבנק, לבעל החשבון היה חשבון כספת מס' 1330, אשר נפתח ב. 9 במאי 1936 ואשר הוקפא במסגרת ההקפאה ב. 1945 של נכסים גרמנים בשוויץ. החשבון נסגר ב. 14 בדצמבר 1947 לא ידוע על ידי מי. ערך החשבון ביום סגירתו לא ידוע. אין הוכחות ברשומות הבנק על כך שבעל החשבון או יורשיו סגרו את החשבונות וקיבלו את היתרה.

בחינת ה CRT

איחוד תביעות

בהתאם לסעיף 37(1) של סדרי הדין החלים על הליך יישוב התביעות, כפי שתוקנו, (להלן "סדרי הדין"), ניתן לאחד תביעות לגבי אותו חשבון או לגבי חשבונות קשורים בהליך אחד על פי שיקול הדעת של ה CRT. במקרה הנוכחי, לפי ה CRT יש מקום לאחד את התביעות של נפתלי הורוביץ ואת התביעה של גיטלה הורוביץ בהליך אחד.

זיהוי בעל החשבון

התובעים זיהו באופן מספק את בעל החשבון. שם קרוב המשפחה של התובעים מתאים לשם שפורסם לגבי בעל החשבון. התובע [שם חסוי 1] זיהה את האזרחות הפולנית של אביו, מידע המתאים למידע שלא פורסם לגבי בעל החשבון, הכלול ברשומות הבנק. על מנת לבסס את תביעתם, התובעים הגישו את התעודת הצבאית של בעל החשבון, כרטיס רשמי של רישום קרקעות בו מופיעים השמות של בעל החשבון ושל בני משפחתו, מעטפה בה נשלח מכתב לכתובת של בעל החשבון בפולין, והצוואה של בעל החשבון בה הוא מופיע כנשוי לתובעת [שם חסוי 2].

נוסף על כך, ה CRT מציין שהתובע [שם חסוי 1] הגיש לבית המשפט שאלון ראשוני ב 1999, בו הוא תבע את זכותו לחשבון בנק שוויצרי בבעלות יהושע הורוביץ, לפני הפרסום בפברואר 2001 של רשימת הוועדה העצמאית של אישי ציבור (Independent Committee of Eminent Persons, להלן "ICEP"). האמור (" בה אותו בעלי חשבונות שקרוב לודאי היו קורבנות של רדיפות הנאצים ("רשימת ICEP"). האמור מוכיח שהתובע [שם חסוי 1] ביסס את תביעתו לא רק על העובדה שלבעל חשבון המופיע ברשימת ICEP יש שם זהה לקרוב משפחתו, אלא על קירבה משפחתית שהיתה ידועה לו לפני פרסום רשימת ICEP. האמור לעיל גם מוכיח שלתובע [שם חסוי 1] היה מקום לטעון שקרוב משפחתו היה בעל חשבון בנק בשוויץ לפני פרסום רשימת ICEP. עובדה זו תומכת באמינות המידע שהתובע [שם חסוי 1] הגיש. ה CRT מציין שלא קיבל תביעות נוספות לחשבון של יהושע הורוביץ.

מעמד של בעל החשבון כקורבן של רדיפות הנאצים

התובעים הוכיחו באופן מספק שבעל החשבון היה קורבן של רדיפות הנאצים. התובעים ציינו שבעל החשבון היה יהודי, ושםפני שהיה מודאג בגלל השלטון הנאצי, הוא ברח מגרמניה לבלגיה, בה הסתתר אצל משפחה מקומית במשך ארבע שנים. כמו כן, התובעים ציינו שבני המשפחה של בעל החשבון נרצחו במחנה ריכוז בלזק בפולין.

קשר משפחתי עם בעל החשבון

התובעים הוכיחו באופן מספק שבעל החשבון היה קרוב משפחתם כאשר הגישו מסמכים המראים שהוא היה נשוי לתובעת [שם חסוי 2] ושהוא היה אביו של התובע [שם חסוי 1]. אין כל מידע לפיו לבעל החשבון יורשים נוספים בחיים.

בעניין תשלום בעבר של היתרה

מכוון שהחשבון של בעל החשבון הוקפא בשוויץ ומכוון שניתן ליישם את חזקות (ח) ו (י) שבסעיף 28 (ראה נספח א') של סדרי הדין, המסקנה שעליה מגיע ה CRT היא שאפשר לקבוע באופן מספק שבעל

החשבון או יורשיו לא קיבלו את תקבולי החשבון. בהתבסס על התקדימים וסדרי הדין, מפעיל ה CRT מספר הנחות על מנת לקבוע אם בעל החשבון או יורשיו קיבלו את היתרה שבחשבון.

יסוד המענק

ה CRT קבע שיש מקום לפסוק מענק לטובת התובעים. ראשית, התביעות הינן קבילות בהתאם לאמות המידה המפורטות בסעיף 18 של סדרי הדין. שנית, התובעת [שם חסוי 2] הוכיחה באופן מספק שבעל החשבון היה בעלה והתובע [שם חסוי 1] הוכיח באופן מספק שבעל החשבון היה אביו וקשרים אלה מצדיקים את המענק. שלישיית, ה CRT קבע באופן מספק שבעל החשבון או יורשיו לא קיבלו בעבר את הכספים שבחשבון הנדון.

סכום המענק

רשומות הבנק מראות שלבעל החשבון היה חשבון כספת. בהתאם לסעיף 29 של סדרי הדין, כאשר הסכום בחשבון אינו ידוע, כמו במקרה זה, חישוב ערכו הנוכחי של כל חשבון נעשה בעזרת הערך הממוצע של חשבון מאותו סוג בשנת 1945. לפי חקירת ICEP, ב 1945 הערך הממוצע של חשבון כספת היה 1,240.00 פרנקים שוויצרים. הערך הנוכחי של סכום זה נקבע על ידי הכפלתו במקדם 12, בהתאם לסעיף 31(1) של סדרי הדין. לפיכך, הסכום הסופי של המענק הוא 14,880.00 פרנקים שוויצרים.

חלוקת המענק

בהתאם לסעיף 23 של סדרי הדין, התובעת [שם חסוי 2] והתובע [שם חסוי 1] זכאים לקבל כל אחד חצי מהסכום הכולל של המענק.

הקף המענק

על התובעים לדעת שבהתאם לסעיף 20 של סדרי הדין, ה CRT ימשיך ויחקור את תביעתם כדי לקבוע אם קיימים חשבונות בנק נוספים בשוויץ שביכולתם לתבוע. חקירה זו כוללת חיפוש בבסיס הנתונים של כלל החשבונות (המכיל רשומות אודות 4.1 מיליון חשבונות בנק שוויצרים מן השנים 1933 עד 1945).

אישור המענק

ה CRT פוסק מענק זה כדי לקבל את אישורו של בית המשפט ואת התשלום על ידי הממונים המיוחדים.

להתייחסות בלבד – הנוסח האנגלי הינו הקובע

נספח א'

בהעדר ראיה לשלילה ובהתקיים אחת או יותר מהנסיבות הבאות, חזקת ה CRT כי בעל החשבון או יורשיו לא קבלו לידיהם את תקבולי החשבון הגתבע¹:

- א. החשבון נסגר וקיימת ברשומות החשבון ראייה לרדיפה, או שהחשבון נסגר (א) לאחר השלת הדרישות לקבלת ויזה שווייצרית ב – 20 בינואר 1939 או (ב) לאחר מועד כיבוש ארץ מגוריו של בעל החשבון, ולפני שנת 1945 או השנה בה הוסרה הקפאת החשבונות מארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ב. החשבון נסגר לאחר שנת 1955 או עשר שנים לאחר ביטול הקפאת החשבונות בארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ג. יתרת החשבון הופחתה בשל עמלות חיובים לאורך התקופה שקדמה לסגירת החשבון, והיתרה הידועה האחרונה בחשבון הייתה נמוכה; או
- ד. החשבון הוצהר במפקד הבנקים היהודיים שנערך ע"י הנאצים או הוצהר בכל תיעוד אחר של המשטר הנאצי; או
- ה. הוגשה תביעה לקבלת תקבולי החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה והבנק לא הודה בתביעה; או
- ו. לבעל החשבון היו חשבוניות נוספים שהם פתוחים אך רדומים, מושהים, סגורים ונוקפו לרווחי הבנק, סגורים בשל עמלות שנגבו, או סגורים לאחר ששולמו לרשויות הנאציות; או
- ז. בעל החשבון היחיד ששרד, היה ילד בזמן מלחמת העולם השנייה; או
- ח. לא היה ביכולתם של בעלי החשבון ו/או יורשיהם לקבל מידע אודות החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה מן הבנק בשווייץ בשל הגנה בבנקים השווייצרים להימנע מלמסור מידע או למסור מידע שגוי בנוגע לחשבון בתגובה לבקשת מידע על-ידי בעלי חשבונות ויורשיהם, זאת בשל חשש מחבות כפולה²;
- ט. בעלי החשבונות או יורשיהם התגוררו בארצות בהן שרר משטר קומוניסטי במזרח אירופה אחרי המלחמה; ו/או
- י. אין כל אזכור ברשומות הבנק כי בעלי החשבונות או יורשיהם קבלו לידיהם את תקבולי החשבון³.

1

ראה: Independent Commission of Experts Switzerland – Second World War, Switzerland, National Socialism and the Second World War: Final Report (2002) (להלן: "דו"ח ברג'ייר"); וכן ראה Independent Committee of Eminent Persons, Report on Dormant Accounts of Victims of Nazi Persecution in Swiss Banks (1999) (להלן: "דו"ח ICEP"). בנוסף התחשב ה CRT, בין היתר, בחוקים, דינים, החלטות ומנהגים שנעשה בהם שימוש ע"י המשטר הנאצי, ממשלת אוסטריה, תבל הסודטים, מדינות החסות בהמיה ומורביה, דנציג החופשית, פולין, אזור פולין המסופח, הממשל הכללי של פולין, הולנד וצרפת, על מנת להחרים רכוש יהודי הנמצא מחוץ למדינה.

2

ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 443-444, 446 ודו"ח ICEP בעמ' 81-83.

3

כמתואר בדו"ח ברג'ייר ובדו"ח ICEP הבנקים השווייצריים השמידו או נמנעו מלשמור את תיעודי התעבורת הבנקאית בגין חשבונות מתקופת השואה. ישנן ראיות כי השמדת מסמכים זו נמשכה אף לאחר שהחוק השווייצרי אסר על השמדת מסמכים מסוג זה בשנת 1996. דו"ח ברג'ייר בעמ' 40 (סוען כי "בכל הגוגע ל Union Bank of Switzerland ... מסמכים הושמדו גם לאחר ההחלטה הפדרלית [מיום

13 בדצמבר 1996]). השמדת מסמכים סיונאית זו של מסמכי בנק רלוונטיים התרחשה בשעה שהבנקים השווייצריים היו מודעים לכך שתביעות הוגשו ויוגשו נגדם לגבי כספים שהופקדו אצלם ע"י קורבנות השואה, כספים אשר (א) הועברו שלא כדין לידי הנאצים, ראה Albers v. Credit Suisse, 188 Misc 229, 67 N.Y.S.2d 239 (N.Y. City Ct. 1946), דו"ח ברג'ייר בעמ' 443, (ב) שולמו שלא כדין למשטרים הקומוניסטיים בפולין והונגריה, ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 450-451, וככל הנראה גם לדומניה, ראה Peter Hug and Marc Perrenoud, Assets in Switzerland of Victims of Nazism and the Compensation Agreements with East bloc Countries (1997), (ג) הוחזקו ע"י הבנקים השווייצריים למטרות רווח, ראה דו"ח ברג'ייר בעמ' 446.

"הדיון בנוגע ל"כספים שלא נדרשן' נמשך לאורך התקופה שלאחר תום מלחמת העולם השנייה, שכן הניצולים ויורשיהם או ארגונים שונים שהוקמו למטרה זו ופעלו בשמם של הניצולים ויורשיהם, החלו להגיש תביעות להשבת הרכוש". ראה לעיל בעמ' 444. למרות זאת, המשיכו הבנקים השווייצריים בהשמדת מסמכים בהיקף גרוב ובהערמת קשיים בדרכם של התובעים. דו"ח ICEP, נספח 4 סעיף 5; In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F. Supp.2d 139, 155-56 (E.D.N.Y. 2000) ואכן "במאי 1954 תיאמו הבנקים ביניהם את תגובתם ליורשים [של בעלי החשבונות] על מנת ליצור מכניזם מתואם שמטרתו מניעת חקירה מכל סוג שהוא". דו"ח ברג'ייר בעמ' 446. בדומה "הבנקים האיגוד הבנקים פעלו על מנת למנוע חקיקה שתדרוש את פרסום השמות של 'חשבונות ללא דורש' כפי שכונו – חקיקה שאם הייתה מתממשת עשויה הייתה להסיר את הצורך בחקירת ה – ICEP והייתה פותרת את המחלוקת בת שלושים השנה". דו"ח ICEP בעמ' 15. אכן, כדי לסכל חקיקה זאת איגוד הבנקים השווייצרים עודד את הבנקים השווייצרים לדחוק מספר נמוך של חשבונות במקרה משנת 1956. "תוצאה מזערית של חקירה" כך נכתב, "תתרום בוודאות לפתרון של העניין הזה [החקיקה המואצת] לטובתנו". ICEP בעמ' 90 (ציטוט של מכתב מאיגוד הבנקים השווייצרים לחברי המועצה ב 7 ליוני 1956).

"לסיכום, ברור כי תביעותיהם של ניצולי השואה נדחו בשם הסודיות הבנקאית..." דו"ח ברג'ייר בעמ' 455, או תוך הטעייה מכוונת בנוגע לקיומו של מידע, בשעה שהשמדת מסמכים מסיבית נמשכה לאורך יותר מחמישים שנה. לפיכך, ובהתאם לנסיבות שזכרו לעיל, ותוך שימוש בעקרונות הראיה במשפט האמריקאי שהיו חלים על תביעות ייצוגיות בנוגע לנכסים שהופקדו, לו הייתה התביעה הייצוגית נטענת בבית-המשפט, מסיק ה CRT חזקה שלילית כנגד הבנקים במקרים בהם ראיה דוקומנטרית הושמדה או שלא סופקה לאחראים על ניהול התביעות. ראה In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F. Supp.2d 139, 152 (E.D.N.Y. 2000); Reilly v. Natwest Markets Group, 181 F.3d 253, 266-68 (2d Cir. 1999); Kronisch v. United States, 150 F.3d 112, 126-28 (2d Cir. 1998).